

Pontosan ötvenöt éve, 1959. május 2-án adták át a város művelődési központját, de hatvan éve kezdték tervezni.

Naponta járnak színházba, táncelőadásra, kiállításra, hangversenyre az udvarhelyiek a Nagy-Küküllő partján álló Művelődési Házba, ami 55 éve áll az udvarhelyszéki kultúra rendelkezésére.

A sétatér felső részéből gyakorlatilag kiszakították azt a részt, amire az ötvenes évek végén felépítették a város művelődési házát – milyen jól tették, mert azelőtt a Kossuth Lajos utcai terem (a mai Siculus Ifjúsági Ház) volt az egyetlen nagyobb hely, amiben rendezvényeket lehetett tartani (a mozi és a sportcsarnok csak a hetvenes években épültek fel).

Közmunka és közadakozás

1954-ben vetődött fel az ötlet a művészegyüttesek seregszemléjén, amit az említett Siculus-teremben tartottak. Egy év múlva már bizottság is volt, annak tagjai előbb a mai Mihály- és Szűcs-udvart szemelték ki, ám lemondtak erről, mert sok házat le kellett volna bontani a Bethlen Gábor utcában.

A korcsolyapálya akkor már létezett a sétatér mellett, így a nyáron akkor is foci pályaként szolgáló területre tervezték meg az új kultúrházat (a terveket a bukaresti tervezőintézetben egy Ionescu nevű építész készítette), a pénz többek között közadakozásból került rá.

Közös volt a munka is, hiszen 1956 tavaszától három évig épült – az építkezésben önkéntesen vettek részt az udvarhelyiek és a környékeliek, illetve az anyagot is a város, illetve a környező települések adták össze.

Vofkori György helytörténész *Székelyudvarhely – Várostörténet képekben* című könyvében azt írja, hogy összesen 16 millió lejbe került a munka és az építőanyag (egy kezdő tanár fizetése akkoriban 800 lej körül volt) úgy, hogy az állam ebbe 1,2 milliót pótolta, a többi közadakozásból került ki.

1957-58-ban már a belső munka zajlott: a tapétát a Május 1. Szövetkezet és a Vörös Csillag munkásai, a bútortatot (ezeknek egy része ma is megvan) az Ipari Szakiskola diákjai készítették. A csillárokat **Orbán Áron** szobrász tervei alapján szintén diákok faragták.

Az avatóünnepséget 1959. május 2-án tartották, vegyeskórus, táncsoportok, fúvószenekar lépett fel, az első igazgató, a foglalkozását tekintve tanító **Mester Sándor** irányításával.

Néhány apróság, amit lehet, hogy nem tudtál

Bármennyire is hihetetlen, Művelődési Házunk mai napig befejezetlen. Olyan kuriózumai vannak, amikről egy színházjárónak, műkedvelőnek, énekkarosnak sem árt tudnia, hisz nap mint nap betér az impozáns intézménybe. Néhai Mester Sándor egykori visszaemlékezéseit felhasználva közöljük a következőket.

A jegypénztár két oldalán népi motívumokkal díszített zöld oszlopok vannak. Ezeket eredetileg Korondon kiégetett csempékkel kellett volna borítani, de olyan hamar át kellett adni, hogy nem volt idő elkészíteni, így az ideiglenesen odakerült mintás gipszborítás van ma is az oszlopokon.

Ezt **Orbán József** készítette, akárcsak a kultúrház összes mennyezeti díszét. Ha megfigyeljük, az ajtók feletti részekben szintén a zöld gipszes részhez hasonló népi motívumok

vannak, barnára festve – eredetileg ezeket is színeseknek képzelték, és úgy, hogy mindegyik más és más.

A nagyterem előterében még ma is állnak az ötvenes-hatvanas években készült szobrok, még azok is, amelyek egy letűnt kor eszményképeit szimbolizálják. **Szervátiusz Jenő** faragott domborműve a Művelődési Ház legértékesebb darabja.

Ha előadás közben felnézel a színpad fölé, ott egy népi mulatságot ábrázoló domborművet láatsz: ezt is **Orbán József** készítette el, habár annakidején az eredeti tervek szerint tulajdonképpen Kodály Székelyfonójának jeleneteinek kellett volna idekerülnie.

Az épület két oldalán betonban virágágyások vannak – az ötvenes években ide szobrokat terveztek, körülbelül *Lenin, Gheorghiu-Dej, Marx, Engels vagy Sztálin* közül lehetett volna kiválasztani kettőt, ezeket egészen 1989-ig biztosan nem lehetett volna eltávolítani, legfeljebb Sztálint.

Azonban az akkori építetők gyorsan beültették virággal, így megmenekültünk a korszak emblemikus szobraiktól.

Multifunkcionális épületben dagadtak az izmok

Talán nincs olyan rendezvénytípus, ami ne lett volna a kultúrházban, a nyolcvanas években még a testépítő versenyeket is itt tartották, de azt nem tudjuk valószínűsíteni, hogy a „kulturizmus – kultúra” szavak közös eredetéhez lett volna kapcsolható.

Azt viszont biztosan tudjuk, hogy hetvenes évektől a helyi színjátszás, a **Népszínház** állandó helyszíne volt, a kilencvenes évek végétől pedig a Tomcsa Sándor Színház és az Udvarhely (Nép)Táncműhely is itt fejt ki áldásos tevékenységét.

Ha nem is az eltervezett helyekre és nem is azok, de két szobor mégiscsak került a Művelődési Ház mellé: [Tomcsa Sándor](#) szobra a róla elnevezett színház megalakulásakor, 1998-ban ([S zékely József](#) munkája),
[Sütő András](#) szobra pedig tavaly (**Zawaczky Walter** műve).

A művelődési ház felépülésekor mindketten az irodalmi élet szereplői voltak: Sütő fiatal íróként, Tomcsa pedig a város legeredetibb humoristájaként.